

WYMAGANIA EDUKACYJNE I KRYTERIA OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE 4

1. CELE KSZTAŁCENIA

Zgodnie z założeniami nowej podstawy programowej głównym celem nauczania języka polskiego w szkole podstawowej jest kształcenie u uczniów umiejętności mówienia, słuchania, pisanania i czytania w różnych sytuacjach komunikacyjnych.

Uczeń:

- rozwija umiejętność odbioru dzieł literackich i innych tekstów kultury poprzez rozumienie znaczeń dosłownych i prostych znaczeń przenośnych,
- rozwija umiejętność wypowiedzania się w mowie i w piśmie na tematy poruszane na zajęciach, związane z poznawanymi tekstami kultury i własnymi zainteresowaniami,
- dba o poprawność językową wypowiedzi (w wypowiedziach pisanych również o poprawność ortograficzną i interpunkcyjną),
- rozpoznaje cechy gatunkowe tekstów kultury,
- rozwija zainteresowanie językiem jako składnikiem dziedzictwa kulturowego,
- w kontakcie z dziełami kultury kształtuje swoją hierarchię wartości i wrażliwość, poczucie własnej tożsamości, swoją postawę patriotyczną i obywatelską oraz własne poczucie estetyki,
- szanuje odmiennosc kultur, przekonań religijnych, poglądów innych osób,
- przygotowuje się do publicznych wystąpień,
- rozpoznaje swoje zainteresowania, możliwości, potrzeby językowe i czytelnicze po to, by rozbudzać swoje pasje czytelnicze, rozwijać zdolności i zainteresowania.

Uczeń powinien:

- skutecznie komunikować się w różnych sytuacjach,
- kształcić umiejętności negocjowania, formułowania własnych sądów, argumentowania,
- efektywnie współdziałać w zespole poprzez tworzenie wspólnych przedsięwzięć, np. przygotowywanie spektaklu, redagowanie gazetki,
- rozwiązywać problemy,
- planować, organizować i oceniać własne uczenie się,
- posługiwać się technologią informacyjną, np. dyktafonem, programami przydatnymi w pracy dziennikarskiej lub przy tworzeniu prezentacji multimedialnych,
- krytycznie korzystać z zasobów internetu,
- wykorzystywać zdobytą wiedzę w praktyce,
- poszukiwać informacji w różnych źródłach, a następnie porządkować je i poprawnie wykorzystywać do własnych celów.

Zgodnie z założeniami nowej podstawy programowej uczniowie przygotowani są do udziału w kulturze masowej.

Uczeń :

- kształci umiejętność rozpoznawania cech gatunkowych różnych tekstów kultury,
- rozbudza swoje zainteresowania czytelnicze, filmowe i teatralne,
- wykonuje różnego rodzaju działania twórcze (np. przygotowuje dramę, inscenizację, spektakl teatralny, pisze scenariusze filmowe, tworzy adaptacje, redaguje gazetkę szkolną, reżyseruje film, nagrywa słuchowisko radiowe, projektuje scenografię i kostiumy, tworzy podkłady muzyczne do przedstawień, afisze i plakaty),
- świadomie uczestniczy w wydarzeniach kulturalnych,
- przygotowuje się do samodzielnego korzystania z dóbr kultury: bibliotek, galerii, filharmonii, muzeów, teatrów, kin,
- rozbudza wrażliwość na sztukę poprzez różnorodne działania artystyczne (tworzenie własnych tekstów poetyckich i prozatorskich, np. „story line”, recytację, grę aktorską, działania plastyczne, muzyczne),
- analizuje teksty kultury masowej,
- rozwija wrażliwość estetyczną,
- doskonali umiejętność mądrego i krytycznego odbioru środków masowego przekazu.

2. WYMAGANIA EDUKACYJNE

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania ocen klasyfikacyjnych z **JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE IV** wynikające z podstawy programowej i przyjętego do realizacji programu nauczania: **„Słowa na start”, „Czytać, myśleć, uczestniczyć”** (autorstwa Marleny Derlukiewicz).

CZYTANIE

Uczeń:

- sprawnie czyta teksty głośno i cicho,
- czyta ze zrozumieniem teksty literackie i popularnonaukowe,
- wyszukuje w tekście informacje istotne dla zrozumienia treści,
- czyta i wygłasza tekst utworu z odpowiednią artykulacją,
- rozumie polecenia, instrukcje i informacje,
- odnajduje w tekście wskazany fragment,
- rozumie i przetwarza dane z tekstu.

ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY

Uczeń:

- wskazuje składniki świata przedstawionego utworu literackiego,
- określa najważniejsze cechy gatunkowe: opowiadania, baśni, legendy, komiksu,
- rozumie ogólny sens utworu literackiego, określa jego temat,
- nazywa własne emocje, wrażenia, refleksje związane z lekturą,
- wyraża własne opinie o oraz charakteryzuje i ocenia postępowanie bohaterów,
- dostrzega różnicę pomiędzy światem przedstawionym a rzeczywistym,
- odróżnia postaci i wydarzenia fantastyczne od realistycznych,
- wyodrębnia główne cechy budowy utworu poetyckiego (wers, strofa),
- odczytuje intencje autora utworu,
- identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi (autora, narratora),
- rozpoznaje środki wyrazu sztuki filmowej, teatralnej i ikonograficznej.

WYPOWIEDŹ USTNA (MÓWIENIE)

Uczeń:

- rozumie, na czym polega proces komunikowania się,
- uważnie słucha mówiącego i stara się rozpoznać intencje i cele jego wypowiedzi,
- rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się (gest, wyraz twarzy, mimika, postawa ciała),
- formułuje logiczne i spójne wypowiedzi na interesujący go temat,
- uzasadnia własne zdanie, posługuje się logicznymi argumentami i przekonuje innych do swoich racji,
- wypowiada się na temat przeczytanych tekstów.

PISANIE

Uczeń:

- tworzy spójne teksty na tematy poruszane na zajęciach – związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury, przestrzegając zasad poprawności językowej;
- redaguje poprawnie i ze świadomością celu teksty o charakterze użytkowym (zaproszenie, ogłoszenie, przepis kulinarny, notatka, list prywatny);
- sporządza plan ramowy
- tworzy wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie z dialogiem (twórcze i odtwórcze), pamiętnik, opis, przedmiotu, krajobrazu, ogłoszenie, zaproszenie, prosta notatka

- stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję i układ graficzny zgodny z wymogami danej formy gatunkowej (w tym wydziela akapity)
- tworząc własne teksty przestrzega normy ortograficznej i interpunkcyjnej, budując zdania stosuje właściwe formy wyrazów

ŚWIADOMOŚĆ JĘZYKOWA

Uczeń:

- zna polski alfabet i wyróżnia samogłoski i spółgłoski
- rozpoznaje w wypowiedziach podstawowe części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki, przyimek, spójnik) i wskazuje różnice między nimi
- poprawnie wskazuje części zdania
- rozpoznaje i rozumie funkcje głównych części zdania (podmiot, orzeczenie)
- rozumie różnice pomiędzy częściami mowy a częściami zdania
- potrafi poprawnie odmieniać wyrazy
- rozpoznaje i stosuje wyrazy pokrewne, bliskoznaczne, przeciwstawne
- rozróżnia zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte oraz zdania pojedyncze i złożone
- dostrzega i opisuje związki między wyrazami w zdaniu
- rozróżnia i poprawnie zapisuje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące.
-

ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA

Uczeń:

- pisze poprawnie pod względem ortograficznym, w tym w razie potrzeby wykorzystuje wiedzę o:
 - a) wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazówodmiennych (pisze poprawnie wyrazy z u, ó, ż, rz, h, ch, stosując w praktyce poznaneregule ortograficzne),
 - b) zapisie „nie” z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami
 - d) sposobach pisania nazw własnych i nazw pospolitych,
- poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu, znaku wykrzyknika (kończy zdanie kropką, znakiem zapytania lub wykrzyknikiem w zależności od intencji, rozdziela przecinkami jednorodne części wypowiedzi, rozdziela przecinkami zdania złożone, stawia przecinek przed odpowiednim spójnikiem, używa myślnika przy zapisie dialogu, stawia dwukropek przed wyczeniem, wprowadza cytat do tekstu, stosując cudzysłów).

3. KRYTERIA OCENIANIA

SKALA OCEN: celujący (6); bardzo dobry (5); dobry (4); dostateczny (3); dopuszczający (2); niedostateczny (1).

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCEN

Stopień celujący

Otrzymuje uczeń, który:

- osiąga sprawności o charakterze polonistycznym,
- samodzielnie rozwiązuje problemy pojawiające się w edukacji polonistycznej,
- czyta biegle, rozumie przeczytany tekst, interpretuje go,
- ma bogaty zasób leksykalny, w swoich wypowiedziach stosuje różnorodne konstrukcje składniowe,
- swobodnie posługuje się wszystkimi przewidzianymi w programie nauczania formami wypowiedzi, tworzy różne teksty zgodnie z kryteriami, ciekawe pod względem treści i stylu, bezbłędne językowo,
- bardzo dobrze zna reguły ortograficzne i interpunkcyjne i biegle je stosuje,
- systematycznie i z dużym zaangażowaniem pracuje podczas zajęć języka polskiego, zawsze starannie przygotowuje się do zajęć,
- wykazuje się aktywnością i pomysłowością twórczą,
- przejawia zainteresowanie przedmiotem; bierze udział w konkursach przedmiotowych, osiągając wysokie wyniki.

Stopień bardzo dobry

Otrzymuje uczeń, który:

- opanował umiejętności i wiadomości objęte programem nauczania,
- rozwiązuje zadania i problemy o znacznym stopniu trudności,
- czyta bardzo dobrze pod względem technicznym, rozumie przeczytany tekst, wnioskuje na jego podstawie,
- formułuje różne teksty pisane i mówione zgodnie z kryteriami i poprawnie językowo,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych prezentuje bogaty zasób słownictwa, poprawną składnię i styl,
- dobrze zna reguły ortograficzne i interpunkcyjne, nie popełnia błędów ortograficznych i interpunkcyjnych,
- świadomie i prawidłowo stosuje w praktyce wiadomości gramatyczne i terminy teoretycznoliterackie przewidziane w programie nauczania,
- cechuje się aktywnością podczas zajęć,
- jest systematyczny i samodzielny w pracy na lekcjach i w domu,
- biegle posługuje się różnymi źródłami informacji.

Stopień dobry

Otrzymuje uczeń, który:

- opanował pełen zakres umiejętności i wiadomości wynikający z programu nauczania,
- zdobyte wiadomości potrafi wykorzystać do samodzielnego wykonywania zadań teoretycznych i praktycznych o stopniu trudności wykraczającym poza podstawę programową,
- czyta płynnie, wyraziście, dobrze rozumie przeczytany tekst, wyjaśnia jego sens,
- formułuje przewidziane programem wypowiedzi pisemne i ustne zgodnie z kryteriami, popełniając sporadycznie błędy językowe,
- na ogół prawidłowo stosuje w praktyce wiadomości gramatyczne i terminy teoretycznoliterackie przewidziane w programie nauczania,
- dobrze zna reguły ortograficzne i interpunkcyjne, na ogół stosuje je w swoich wypowiedziach,
- jest systematyczny w pracy, terminowo i starannie wykonuje zlecone zadania,
- stara się być aktywny podczas lekcji jęz. polskiego.

Stopień dostateczny

Otrzymuje ją uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności na poziomie podstawowym, określonym przez podstawę programową,
- stosuje wiadomości w typowych zadaniach teoretycznych i praktycznych,
- czyta poprawnie pod względem technicznym, dosłownie rozumie przeczytany tekst,
- ma ubogi zasób słownictwa, ale formułuje wypowiedzi pisemne i ustne zgodnie z podstawowymi kryteriami, popełniając czasem błędy składniowe i stylistyczne,
- zna reguły ortograficzne, jednak nie zawsze stosuje je w swych wypowiedziach; popełnia błędy,
- na ogół poprawnie i terminowo wykonuje zadania,
- stara się być aktywny podczas zajęć.

Stopień dopuszczający

Otrzymuje uczeń, który:

- opanował umiejętności i wiadomości bazowe, niezbędne w dalszej edukacji,
- potrafi przy pomocy nauczyciela rozwiązać proste zadania praktyczne i teoretyczne,
- słabo czyta pod względem technicznym, ale rozumie przeczytany tekst,
- ma znaczne trudności z formułowaniem wypowiedzi pisemnych i ustnych; nie różnicuje swych prac zgodnie z ustalonymi kryteriami, ma bardzo ubogi zasób słów, popełnia liczne błędy językowe,
- nie zna reguł ortograficznych, popełnia liczne błędy ortograficzne i interpunkcyjne,
- w miarę systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy, ale nie zawsze wykonuje zadania domowe,
- jest bierny podczas lekcji, niechętnie i niedbale wykonuje zlecone zadania,
- nie zawsze korzysta z możliwości poprawy słabych ocen.